

SŁOWO

Wilno. Sobota 18 września 1926 r.

ODDZIAŁY:

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
 BRASLAW — ul. 3-go Maja 64
 DUKSZTY — ul. Gen. Berbeckiego 10
 DUNIŁOWICZE — ul. Wileńska 1
 GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 80
 GRODNO — Plac Batorego 8
 KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemi
 LIDA — ul. Majora Mackiewicza 63

NIEŚWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
 NOWOGRÓDEK — ul. Mickiewicza 20
 NOWO ŚWIĘCIANY — ul. Wileńska 28
 POSTAWY — ul. Rynek 19
 STOŁPCE — ul. Piłsudskiego
 ST. ŚWIĘCIANY — ul. Rynek 9 8
 ŚWIR — ul. 3-go Maja 5
 WARSZAWA — Nowy Świat 46—14
 WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefony: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80259

W sprawach detalicznej ceny pojedynczego numeru 15 groszy. Opłata pocztowa wliczona wryczałem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca.

CENA OGŁOSZEŃ: Wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-iej i 3-iej 30 za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadana 40 gr. W n-ach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelowe o 25 proc. drożej

General Władysław Sikorski.

Mało współczesnych potrafiło w równym stopniu wzbudzić tyle zainteresowania, co gen. Wł. Sikorski. Nie wiem, czy wśród naszego ludu. Ale wśród szlachty, wśród inteligencji, wśród polityków miał z pewnością wielu, bardzo wielu zwolenników, admintorów, niemal wyznawców. Rok temu, jakże nieliczni byli ci, którzy mówiąc o dyktaturze (a czegoś o niej zawsze się mówi w Polsce), nie widzieli opróżnionego jej grczynym blaskiem właśnie gen. Sikorskiego. Znałem tylko jedną wielką damę, która chociaż uważała, że general jest „un charmant homme”, to jednak „un dictateur... non, ça n'est pas pour lui”. I tłumaczyła to jednemu z naszych ambasadorów, który słuchał, trochę przez ucho, bo co tam takie babskie gadanie, a trochę z zalem, bo przecie z Sikorskiego byłby taki dobry dyktator. A jednak, ta piękna pani miała słuszność, a nie „czytający w duszach ludów” dyplomata. Nieszcześnie ludzkości jest może to, że dyktatorami zostają niekoniecznie ci, którzy byłby dobrymi dyktatorami (bo jakiz regime może być lepszym od dyktatury mądrego dyktatora?), ale ci, którzy mają warunki charakteru, decyzji, popularności, pozwalające im po dyktaturę sięgnąć. Może być, że Sikorski byłby doskonałym dyktatorem. To pewna, że nim nigdy nie będzie.

Trudno historii.
 Grudzień 1922. Pamiętamy to strasne przerażenie, które ogarnęło wszystkich na wieść o zabójstwie Narutowicza. Pamiętamy odcich szalonej ulgi na wieść o utworzeniu rządu Sikorskiego. Czyż nie mógł wówczas utrwalic swego stanowiska, zdobyć sobie w oparciu o opinię publiczną stanowiska quasi-dyktatorskiego? Sejm nie usłyszał wówczas „świsu bata”, ujrzał miły inteligentny uśmiech młodego, uprzejmego parlamentarzysty. „Cóż to za uroczy człowiek” pomyśleli nasi „suzereni”, „z nim zawsze będzie można się dogadać”. Karjera parlamentarna gen. Sikorskiego była zapewniona.
 Z radością powitał cały Sejm powrót Sikorskiego do władzy w lutym 1924 r. General był zawsze miły, układny, uprzejmy. W ówczesnych miodowych miesiącach rządu Grabskiego wywierał wpływ znaczący i pomyślny. W jesieni koniunktury się pogorszyły. Zaczęły się zbierać groźne chmury, z których w rok później uderzył złowrogie pioruny. Sikorski nie rozumiał, gdzie tkwiło jądro niebezpieczeństwa. Zamiast naciskać na Wł. Grabskiego, by go zmusić do oszczędności, przeciwie sam rozdał budżet, powiększając wydatki wojskowe, myśląc (falszywie) utrwalic w ten sposób swoje stanowisko w wojsku i w kraju. Gdyby p. Wł. Grabski był rozumnym finansistą daty w październiku 1924 r. Sikorskiemu dymisję. Uważam, że hr. Skrzyński nie ponosi żadnej współodpowiedzialności za opłakaną politykę finansową p. Grabskiego. Uważam, że gen. Sikorski taką odpowiedzialność niestety częściowo ponosi. Nie dlatego, by podzielał jego nawskroś błędne i szkodliwe poglądy. Poprostu nie rozumiał zagadnień. Nie usłuchał rady udzielonej mu po ustąpieniu z prezesury Rady Ministrów, by ekonomikę przestudował. Dziś pewno tego żałuje.

W zimie 1924/5 Grabski niejednokrotnie proponował Sikorskiemu, że zachowa sobie tylko tekę skarbu, odstąpi mu zaś premierostwo. Sikorski się wahał, namyślał. Rozumiał, że jego rząd będzie zależał od losów reformy finansowej, której problemów jednak nie rozumiał, bał się ich. W ten sposób związał los swój z Grabskim. Związek brzemenny w niebezpieczeństwie. Albo Grabski zwycięży, a wówczas Sikorski jest wo-

góle niepotrzebny, albo upadnie, a w takim razie Sikorski będzie musiał obejmować władzę w najgorszych warunkach, i faktycznie i psychologicznie.

Gdy zły się zażemal, Sikorski, o ile chciał odegrać jakąś rolę, powinien był działać natychmiast (Piłsudski od razu wyczuł moment, wszak pierwszy jego artykuł — o biurze historycznym — ukazał się w 2 tygodnie po spadku złotego, równocześnie związek legionistów powziął we Lwowie pierwsze uchwały zwrócone przeciw ministrowi wojny). Sikorski urządził manewry, jedzie na urlop, wraca i na radzie ministrów klóci się ze Skrzyńskim o Locarno. Marnuje czas, traci sprzymierzeńców w gabinecie. Zbyt powoli przygotowuje sobie grunt w sejmie. Zamiast obalać Grabskiego, czeka aż ten, jak stara, historyczna baba w przerażeniu pewnego dnia rzuca władzę na ulicę.

Ostatnia chwila. Piłsudski jest w Belwederze. Jego krok jest wyraznie antykonstytucyjny. Jeśli w Sikorskim jest materiał na dyktatora — to powinien Piłsudskiego aresztować, w razie potrzeby zrobić sam zastach stanu Nie, to nie. Przegrał. Ostatecznie przegrał grę o dyktaturę. Niech tylko nie narzeka na Sejm, na Skrzyńskiego i t. d. Można zrobić kogoś ministrem premierem. Dyktaturę zawdzięcza się zawsze tylko sobie.

Po listopadzie 1925 Sikorski powinien był, według mnie, złożyć mundur, o ile chciał być nadal czynnym, jako polityk. General politykiem nie może być, chyba że jest dyktatorem. Nie dyktator w generalskim mundurze, o ile politykuje, jest szkodliwym, obrzydliwym intrygantem. To też cała działalność Sikorskiego za rządu Skrzyńskiego to jedno pasmo opłakanych błędów.

Co dzisiaj?
 Los Skorskiego zależy dziś o i Piłsudskiego wyłącznie i całkowicie. Natomiast los Piłsudskiego częściowo zależy od tego, jak on załatwi „kwesję Sikorskiego”. Zdaje się to Piłsudski rozumieć: odnosi się on przeciw do Sikorskiego zupełnie inaczej niż do Szeptyckiego, J. Hallera i t. d. Tamtych przepędził. Z tym się liczy. Najlepsze — i jedyne — rozwiązanie, to są rozwiązania proste. Albo Piłsudski powinien dojść do przekonania, że Sikorski zrozumiął, iż nie ma danych na dyktatora, a z kariery parlamentarnego polityka rezygnuje, a w takim razie powinien go pozostawić w wojsku, i to nie jako jakiegoś podrzędnego dowódcę korpusu, ale jako szefa sztabu generalnego, wobec tego, że Sikorski jest bezwzględnie pierwszorzędnym oficerem. Albo też Piłsudski powinien uznać, że Sikorski nie będzie w stanie, pomimo choćby najlepszych chęci, opóźnić swój pęd do odegrania roli politycznej, a w takim razie powinien go z wojska natychmiast usunąć i powiedzieć mu: „Panie generale! Polska straci w Panu zdolnego oficera, ale zato zyska w Panu pierwszorzędnego — i zupełnie nieskrępowanego — polityka. Chce Pan współpracować ze mną? Chodzi o współpracę, nie przyjaźń. There is no room for friendship at the top”. Tak? Doskonale! W takim razie zrobić wszystko, by Panu utatwić tę współpracę. Rozumieć, że może być Panu trudno w pierwszej chwili tutaj że ma pracować: Mam przecie moich „Piłsudczyków” na karku. Ale potrzebuję dobrego amba-

sadora w Paryżu. Pan będzie tym, którego głos będzie z pewnością miał największą autorytetu w Paryżu. Z panem będzie się rząd francuski naprawdę liczyć, a nadto będzie Pan przezeń wyjątkowo dobrze widzany? Zgodza?

«Chce mnie Pan zwalczać? Dobrze. Zawsze wolę mieć Pana jako partnera, niż jakiegos Witosa, Jana Dąbskiego, czy Seydę. Zameni się Pan na czas jakiś w agitatora. Zderzymy się piero o piero. Dla Polski będzie to też dobrze. Nie rozumiemy w tym kraju, że nowoczesny mąż stanu, to jest właśnie agitator. To znaczy, że jego zajęciem jest agitacja, że potrafi on przemówić do każdej praczej, przekonać każdego pastucha a jednocześnie zdoła pozostać na najwyższym szczeblu intelektualnym. Pan, Skrzyński, wy jesteście dostojnikami. Dlatego was bili zawsze Witosy i Stan. Grabscy. Pan może zdoła jakoś przerodzić nasz parlamentarizm. Wszyscy nań narzekają, a przecie nie może być on inny, póki po wiecach jeżdżą same Witosy, Dąbscy, Bryle, Seydy i Gdylki — a kulturalna elita uważa swe zadanie za skończone z chwilą, gdy napiszą jakis uczony artykuł w «Zmiesie» lub wymienią kilka głębokich myśli na herbatce u Kucharzewskiego».

Załatwienie «kwesji Sikorskiego» będzie jednym z problemów rozumu stanu marszałka, będzie jednym z warunków trwałości jego rządów. Było dowodem wielkiego rozumu Piłsudskiego, że kwestji tej nie poruszył dotychczas. Istotnie musiała się rzecz odleźć, die Sache muss überlegt werden, jak mówią Niemcy. Dalej jej odkładanie byłoby niebezpieczne. Niejasne sytuacje nigdy na dłuższą metę nie bywają dobre, ani moralnie, ani politycznie. Marszałek Piłsudski ma wyjątkową okazję zapisać sobie jeszcze jedną piękną i rzadkiew, niezmiernie rzadkiew kartę w wielkiej księdze historii. A S.

Przygotowania do sesji sejmowej.

Roboty koło przebudowy gmachu sejmowego, prowadzone są od pewnego czasu w dzień i w nocy. Chodzi o to aby, rozpoczynając się 20 go obrady plenarne, odbywać się mogły w warunkach możliwie najlepszych. Zamiar tedy prowadzących roboty, aby zarówno sala posiedzeń, jak i dostęp do niej były uporządkowane, będzie niewątpliwie uskutecznioty. Prowizoryczne wprawdzie, ale również dostępne będą pomieszczenia klubów sejmowych, gabinet marszałka, kuluary i bufet.

W czasie kil-udniowych obrad tj. do 1 go października nastąpi częściowa przerwa w robotach, które następnie będą w całej pełni prowadzone tak, aby z końcem października wszystkie główne przeróbki były ukończone. Pod koniec października bowiem, jak już donosiliśmy, rozpocznie się budżetowa sesja sejmu, ostatnia przed nowymi wyborami.

Z planu, jaki się zarysowuje, i który jeszcze onegdaj był omawiany przez marszałka sejmu z premierem Bartlem, wnioskować można, że po poniedziałkowym plenarnem posiedzeniu nastąpi przerwa do czwartku 23 go b. m. W czasie przerwy obradować będzie sejmowa komisja budżetowa nad prowizorium na 4 ty kwartał, po czym odbędzie się drugie i trzecie czytanie w plenum.

W piątek d. 24 go zapowiedziane jest posiedzenie senatu, również w celu rozpatrzenia prowizorium. Jeżeli senat nie poczyni poprawek, lub nie zająd niespodzianę na terenie parlamentarnym przeskody, to sejm może się rozjechać jeszcze przed 1-szym październikiem.

Konferencje Brianda ze Stressemannem.

GENEWA, 17 IX. PAT. Po dzisiejszej konferencji między Briandem a Stressemannem ogłoszony został następujący urzędowy komunikat; Francuski minister spraw zagranicznych Briand i niemiecki minister spraw zagranicznych Stressemann odbyli rozmowę, która miała przebieg jak najbardziej przyjazny. W toku rozmowy obaj ministrowie po kolei zbadali wszystkie kwestje interesujące oba narody oraz poszukiwali wspólnie środków dyplomatycznych, któreby dopomogły do rozwiązania interesujących Niemcy i Francję kwestji na drodze dyplomatycznej oraz w duchu podpisanych traktatów.
 Obaj ministrowie wzajemnie harmonizowali swoje poglądy co do rozwiązania całokształtu spraw. Każdy z nich zastrzegł sobie złożenie sprawozdania o przebiegu rozmowy swoim rządóm. Gdyby poglądy ich zostaly przez rządy zainteresowane zaakceptowane, obaj ministrowie podjąłaby dalszą pracę, aby osiągnąć pożądane rezultaty.
 Bezpośrednio po wydaniu oficjalnego komunikatu Briand i Stressemann udzielił wywiadu prasie. Briand oświadczył, iż o ile się chce osiągnąć porozumienie to nie wolno czynić nawet aluzji do tego, co było przedmiotem pertraktacji.
 Briand wyraził uznanie dla lojalnego stanowiska Stressemanna obecnie między obu ministrami panuje atmosfera zupełnego wzajemnego zaufania. Briand jest całkowicie zadowolony z przeprowadzonej rozmowy, która jest niezwykle pożyteczną dla obu krajów i dla pokoju. Stressemann oświadczył, przedstawicielom prasy, iż dzisiejsze narady miały na celu wzmożenie pokoju w Europie, której ośrodkiem są stosunki francusko-niemieckie. Usiłowano dojść do porozumienia we wszystkich tych punktach które dotychczas stały na przeszkodzie zbliżeniu obu krajów.

Narada u stóp Jura.

GENEWA, 17—IX Pat. Briand i Stressemann opuścili Genewę dziś w południe.—Obaj mętowicie stanu mają przejechać granicę francusko-szwajcarską w samochodach celem udania się do miejscowości położonej u stóp gór Jura. Odbyć oni tam mają ważne narady w sprawie wielu zagadnień, interesujących Francję i Niemcy. W związku z wejściem w życie układów locarneskich są w nowym stadium znane problemy okupacji Nadrenji, działalność wojskowej komisji kontrolnej w Niemczech oraz szereg ważnych zagadnień gospodarczych.

Min Stressemann pojedzie do Paryża.

GENEWA, 17—IX Pat. W kołach niemieckich sądzą, iż minister Stressemann uda się wkrótce na zaproszenie Brianda do Paryża celem kontynuowania rozpoczętych w Genewie rozmów.

Pierwszy niemiecki sprawozdawca.

GENEWA, 17—IX Pat. Posel socjalistyczny do parlamentu Rzeszy Breitscheid wystąpi na Zgromadzeniu, jako pierwszy niemiecki sprawozdawca i zreferuje sprawę rozmieszczenia uchodźców rosyjskich, armenjskich i innych.

Już się rozjeżdżają.

GENEWA, 17 IX. PAT. Briand opuścił dzisiaj wieczorem Genewę udając się do Paryża.

Prasa francuska o wynikach wyborów.

PARYŻ, 17 IX PAT. Prasa poranna z żywym zadowoleniem omawia wyniki wyborów do Rady Ligi Narodów, podkreślając jako charakterystyczną cechę wczorajszych głosowania generalny sukces Polski, która jak stwierdza „Matin” zastąpiła sobie na to swoją pokojową i zdrową polityką.
 Dziennik zwraca uwagę na to, że Francja znalazła w Radzie Ligi Narodów większość tych państw, które niejednokrotnie i spontanicznie wyraziły swą sympatię dla niej.
 «Petit Parisien» zauważa, że w Radzie Ligi Narodów zasiada obecnie siedem państw, które podpisywały traktat locarneski. Zdaniem tego pisma większa ilość głosów oddana za Polskę jest publicznym uświęceniem polityki locarneskiej. Wszystkie dzienniki sławia Brianda, który osiągnął zamierzany cel nie narażając się nikomu.
 Wedle „L'Ouevre” niemożliwością jest utrzymywać, że traktat locarneski, który wszedł w życie w chwili wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów oznacza, zrzeczenie się praw Francji w Nadrenji na koniec jej wschodnich sojuszków.
 «Excelsior» uważa, iż ewakuacja Nadrenji byłaby ofiarą, którą rząd francuski mógłby ponieść dopiero po dłuższej dodatniej próbie pokojowości ze strony Niemiec.

Oświadczenie Benesza.

PRAGA, 17 IX PAT. Dr. Benesz oświadczył korespondentowi «Prager Presse», iż ponowity wybór Czechosłowacji do Rady Ligi Narodów jest dowodem niezwyklego uznania dla Czechosłowacji, która już po raz czwarty wchodzi do Rady Ligi. Dr. Benesz zapewnił, iż Czechosłowacja potrafi ocenić to uznanie. «Prager Presse» dopatruje się w wyborze tym wyjątkowego uznania dla Benesza i jego polityki zagranicznej. Dziennik zauważa, iż forum międzynarodowe dało Beneszewi odszkodowanie za stałe napaści w kraju. «Narodni Listy» zauważają iż Czechosłowacja została wybrana jedynie dwoma głosami większością, mimo to dziennik wita ten wybór, zwłaszcza w chwili, kiedy w Radzie zasiada Polska i Rumunja. Berneski «Narodni Listy» podkreśla fakt, iż trzy zaprzysiężone państwa, Polska, Rumunja i Czechosłowacja zostały wybrane do Rady Ligi Narodów, przyczem Polska na trzy lata, podczas gdy kandydat Niemiec Holandia tylko na dwa lata. Socjalno-demokratyczne „Pravo Ludu” pisze, iż Mała Ententa ze szczerą radością przyjęła fakt wyboru Polski obrzymiają większością głosów, dopatrując się w tem uznania dla polityki polskiej Malej Ententy.

Konflikt Francusko-Włoski.

Faszyści włoscy przeciwko Francji.

RZYM, 17 IX. PAT. W dniu wczorajszym grupa faszystów wtargnęła do jednego ze sklepów i zerwała flagę francuską. Rząd włoski polecił odpowiednim władzom przeprowadzić śledztwo i podjąć energiczne zarządzenia w tej sprawie.
 PARYŻ 17 IX. PAT. Metin donosi, iż rząd szwajcarski polecił swemu przedstawicielowi w Rzymie zwrócić uwagę rządu włoskiego na niebezpieczne następstwa wrogiej cudzoziemcom kampanji, prowadzonej we Włoszech dla stosunków dobrego sąsiedztwa między obu krajami.
 Koncentracja wojsk francuskich na granicy.

WIEDEŃ 17 IX. PAT. „Neus freie Presse” donosi z Paryża, jakoby rząd francuski przedsięwziął w tych dniach koncentrację wojsk na granicy włoskiej i zarządził ostrą kontrolę ruchu granicznego na francuskim terytorjum Alp ma być skupionych 6 dywizji. Twierdzą graniczne zostały również w ostatnich dniach wzmożnione. Francja niema żadnych zamiarów agresywnych, a celem zarządzeń tych jest zabezpieczenie się przeciwko jakimkolwiek niespodziankom ze strony Włoch.

Sejm i Bzad.

Powrót min. Młodzianowski. Minister spraw wewnętrznych p. Młodzianowski powraca z urlopu z końcem bieżącego tygodnia.
 Nadzwyczajna komisja rozjemcza.

WARSZAWA, 17 IX. PAT. Na podstawie art. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. w przedmiocie uprawnień ministra pracy i opieki społecznej do powoływania nadzwyczajnych komisji rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych między pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. Ust. Nr 71 § 686), minister pracy i opieki społecznej rozp. z dnia 17 sierpnia 1926 roku powołał nadzwyczajną komisję rozjemczą do ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych w pow. Augustowskim na rok 1926 i 1927 oraz rozporządzeniem tegoż dnia powołał nadzwyczajną komisję rozjemczą do ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych w powiatach: Kobyńskim i Prużańskim na rok 1926—1927.

Zaprzeczenie poselstwa włoskiego.

WARSZAWA, 17. IX. PAT. Poselstwo włoskie zaprzecza jaknaj-kategorięczniejszym pogłoskom, które się ukazały w kilku dziennikach polskich w sprawie rzekomego nowego zamachu na Mussoliniego. Różne wiadomości o rzekomych zaburzeniach, które miały wydarzyć się w Tryescie są pozbawione wszelkiej podstawy. W czasie manifestacji w tem mieście wypadkowo zabyty został przez żandarm młody faszysta. Pogrzeb nie-szczęśliwej ofiary już się odbył. W Tryescie i na całym terytorjum królestwa włoskiego panuje zupełny spokój.

Posiedzenie Rady Ministrów.

WARSZAWA, 17 IX. PAT. Rada Ministrów na dzisiejszym posiedzeniu przyjęła projekt zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ustaleniu wynagrodzenia za grunta wywłaszczone na rzecz przebudowy węzła kolejowego warszawskiego, projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o żądanie stawek optat stemplowych od spadków i podatku gieldowego. Projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o sposobie lokowania kapitału, przez osoby prawnopubliczne fundacji i osoby nie własnowolne, oraz o sposobie lokowania kaucji odcinano do uzgodnienia z ministrem pracy. Rada Ministrów przyjęła następnie wniosek ministra spraw zagranicznych w sprawie zmiany komisji granicznej polsko-rumunjskiej.

Wreszcie Rada Ministrów przyjęła do wiadomości oświadczenie ministra reform rolnych, dotyczące powołania delegata Ministerstwa Reform Rolnych do spraw administracji lasów państwowych. Jest to jedno z sensoryjnych oazności rządu zmierzające do uporządkowania i postawienia na odpowiedniej stopie lasów państwowych.

Niedomagania korekty.

Przed kilkoma tygodniami korektor Słowa wyjechał na dwumiesięczny urlop i pomimo dwukrotnej zmiany jego zastępcy korekta Słowa wykazuje liczne i dotkliwie dla współpracowników niedomagania jak to przekreślenie wyrazów, opuszczanie wyrazów i zdań, wreszcie błędy ortograficzne. Tak w jednym z artykułów wstępnych wyraz „chodzi” został przekreślony i ukazał się jako nieortograficznie „chula”. We wczorajszym artykule wstępnym w uciesznym „trzcinkami” należało się domysleć „czcionkami”.

E. Mieszkowski
 Mickiewicza 22
KAPELUSZE od zł. 12
 Czapki UCZNIOWSKIE Szk. państw. 6r. i O.O. Jezuitów.
 Lekarz-dentysta
Ch. Krasnosieński
 ul. WIELKA 21

Spieszcie! Ostatnie dni **Wyprzedaż za 1/2 ceny** wysortowanych towarów. obuwia, konfekcji, galanterji
w D.-H. W. Nowieki WILNO, Wielka 30, tel. 908.
 Otrzymało na sezon jesienny modne swetry damskie, męskie i dzieci. Bielizna Jegiera. Szkolne fartuszki, dzieci. obuwie. Pantofle ranne ciepłe rekawiczki i pończochy. parasolki i in. towary.

LIST DO REDAKCJI.

Otrzymujemy list następujący:

Szanowny Panie Redaktorze!
Upieram się o umieszczenie na łamach jego poczynione pisma...

Żyłśmy dotychczas w domu przestronnym, na liczną rodzinę zakrojonym, ale piec w tym domu jest...

Mówmy jaśniej Zaraz pozycyjskim przewrocie Marsz. Piłsudskiego...

Każdy rząd pragnący w tej dziedzinie przeprowadzić istotne zmiany...

Na tym gruncie stoimy. Przyjrzyjmy się teraz naszej paryskiej Ambasadzie...

Na czele paryskiej Ambasady stoi p. Alfred Chłapowski.

P. Chłapowski przybył do Paryża wiosną 1924 roku na miejsce Maurycyego hr. Zamojskiego...

— Ambasada, mówił przyletem, jest właściwie skrzynką do listów...

— Politycznie — absolutnie nie, reprezentacyjnie — raczej tak, propagandowo — nie.

— Ale, jak każde uogólnienie, nie byłoby to ściśle. Musimy więc odpowiedzieć szerzej.

Pod względem politycznym p. Chłapowski nie jest w Paryżu «właściwym człowiekiem na właściwym miejscu».

zwiśka Kuczyńskiego i Rudolfa Goldscheida.
Jeden z twórców paktu Locarneńskiego wyraził się tylko z odrobina przesady...

Europejski
O ungeheures Schlachtfeld
Auf dem noch sterbende die
(Fauste ballen,
Und Pflanze fallen,
O Völkerfriedhof von Millionen
Leichen!

Znany polityk grecki, nietylko zawołany dyplomata lecz i wybitny uczoney w zakresie prawa międzynarodowego...

O Naszych sprawach.

Pokłosie prasowe.

Wczorajszy Dziennik Wileński został skonfiskowany za artykuł „W parze z Kolumbią”...

Natomiast skonfiskowaną nie została Gaz. Warsz. Por. jakkolwiek na pierwszej stronie umieszcza insynuację...

W szeregu pism niemieckich zarówno w Odańsku, jak i Berlinie, ukazały się wzmianki o rzekomym rozdziewku...

W Nowym Kurjerze Polskim znajdujemy taki entrefilet:

W sprawie pism niemieckich zarówno w Odańsku, jak i Berlinie, ukazały się wzmianki o rzekomym rozdziewku...

— Co do Ligi Narodów, to niech się pan zwróci do p. Arciszewskiego, bo to jego specjalność...

— Sprawy pomniejsze i zupełnie określone p. Chłapowski zatębiał naogół dobrze w myśl otrzymanych instrukcji...

— Ambasada, mówił przyletem, jest właściwie skrzynką do listów...
Gdyby tak było, to zamiast Ambasadora wystarczyłoby woźny do roznoszenia owych listów...

— Nasza propaganda we Francji — to temat rozległy i żalony. Trzeba by jej poświęcić osobne studium...

— Funkcje towarzyskie przecież nie wyczerpują reprezentacyjnych zadań Ambasadora...

— Politycznie — absolutnie nie, reprezentacyjnie — raczej tak, propagandowo — nie.
Ale, jak każde uogólnienie, nie byłoby to ściśle. Musimy więc odpowiedzieć szerzej.

Zasady przyjaźni włosko-rumuńskiej.

RZYM, 17. IX. Pat. Włosko rumuński traktat przyjaźni i współpracy głosi, iż obaj królowie w dążeniu do zacieśnienia węzłów...

W Hiszpanji nie uspokoiło się jeszcze.

LONDYN, 17. IX. PAT. „Daily Express” donosi, że mimo pokrośmienia buntu arcybiskupów wrzenie w armji hiszpańskiej trwa nadal...

Rokowania Węgrów z Jugosławją.

BUDAPEST, 17. IX. PAT. Według doniesień z Genewy między Jugosławją a Węgrami toczą się rokowania w sprawie zawarcia...

B. poseł Birk osiadł na roli.

Estońskie pismo «Waba Mewa», w dalszym ciągu podaje szczegóły losu zdradzieckiego dyplomaty...

Spisek monarchistyczny na Ukrainie.

LONDYN, 17. IX. PAT. Evening Standard donosi, iż na Ukrainie wykryto spisek monarchistyczny. Aresztowano wiele osób.

Nieudany zamach.

TOKIO, 17. IX. PAT. Podczas śniadania wydanego przez ambasadora angielskiego na cześć szwedzkiego następcy tronu...

Flota francuska w porcie gdynskim.

WARSZAWA, 17. IX. PAT. Dnia 14 września o godz. 7 min. 42 przybył do Gdyni dowódca francuskiej floty kpt. Ruffi de Poufevez...

Wizyta min. Raczyńskiego w Warszawie.
WIEDEN, 17. IX. PAT. Dziś o godz. 11 m. 15 przyjechał do Wiednia minister rolnictwa dr. Raczyński...

Gimnastyczne
po cenach konkurencyjnych nabywać można
w domu sportowym Ch. Dinces Wilno, Wielka 15.

Nowe rewelacje o bandzie szpiegowskiej.

Policia polityczna, łącznie z władzami sądownymi prowadzi w dalszym ciągu energiczne śledztwo w sprawie bandy szpiegowskiej.

Organizator Jacejek.

Śledztwo prowadzone przez policję polityczną i władze sądowne zostało wznowione także i w kierunku wyśledzenia kontaktu Syczewskiego z podejrzaniem- osobnikami...

Jakie zadania wykonywał Syczewski.

Podczas rewizji w mieszkaniu Syczewskiego znaleziono między innymi syntetyczną kartę, z której odczytano następujące zadanie: „Kr. 100.—sprawdzic osaso i gę następnie je jedna z zadań, jakie otrzymał...”

Dochodzenia w Dyrek. K. P.

Od trzech dni trwają w Wileńskim Dyrekcji Kolejowej dochodzenia, prowadzone w dwóch kierunkach i przez dwie władze.

Do nabycia w kioskach „Ruch”
TYGODNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I GOSPODARZY
wychodzi w Warszawie

Głos monarchisty
TYGODNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I GOSPODARZY
wychodzi w Warszawie
Adres redakcji:
Warszawa, Wileńska 11. Konto osokowe 63673. Prenumerata kwartalnie zł. 2
Cena pojedynczego numeru groszy 20

Odorono
Nowy, nadzwyczajny wynalazek amerykański przeciwko nadmiernej poceniu się.
Żądać wszędzie.
W.Z.P. Nr 29, Wilno, dn. 2-VI 1926 r.

Czy JESTEŚ CZŁONKIEM L. O. P. P.

PANEUROPA.

Europejski
O ungeheures Schlachtfeld
Auf dem noch sterbende die
(Fauste ballen,
Und Pflanze fallen,
O Völkerfriedhof von Millionen
Leichen!

Wiednia
Siegfried von Vegesach w ostatnim zeszycie czasopisma «Pan-europa» wydawanego w Wiedniu przez hr. Coudenhove-Kalergis.

zwiśka Kuczyńskiego i Rudolfa Goldscheida.
Jeden z twórców paktu Locarneńskiego wyraził się tylko z odrobina przesady...

— Politycznie — absolutnie nie, reprezentacyjnie — raczej tak, propagandowo — nie.
Ale, jak każde uogólnienie, nie byłoby to ściśle. Musimy więc odpowiedzieć szerzej.

Narodów przy pomocy generalnych sztabów wszystkich należących do Ligi państw, wypracowała plany zbrojnej interwencji na każdy hipotetyczny wypadek.

— Politycznie — absolutnie nie, reprezentacyjnie — raczej tak, propagandowo — nie.
Ale, jak każde uogólnienie, nie byłoby to ściśle. Musimy więc odpowiedzieć szerzej.

reprezentować każdy stan. Ośm dziesiąt i jeden delegat zasiadają w paneuropejskim parlamencie.

— Politycznie — absolutnie nie, reprezentacyjnie — raczej tak, propagandowo — nie.
Ale, jak każde uogólnienie, nie byłoby to ściśle. Musimy więc odpowiedzieć szerzej.

— Politycznie — absolutnie nie, reprezentacyjnie — raczej tak, propagandowo — nie.
Ale, jak każde uogólnienie, nie byłoby to ściśle. Musimy więc odpowiedzieć szerzej.

— Politycznie — absolutnie nie, reprezentacyjnie — raczej tak, propagandowo — nie.
Ale, jak każde uogólnienie, nie byłoby to ściśle. Musimy więc odpowiedzieć szerzej.

KURJER GOSPODARCZY ZIEM WSCHDONIC

Projekt ustawy przemysłowej.

Dnia 14 września r. b. odbyła się w ministerstwie przemysłu i handlu pod przewodnictwem p. ministra przemysłu i handlu inż. E. Kwiatkowskiego i przy współudziale delegatów 40 organizacji gospodarczych konferencja w sprawie zmian w rządowym projekcie ogólnego państwowej ustawy przemysłowej, która ma być wydana w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pan minister w dłuższym przemówieniu zaznaczył, że wydanie ustawy przemysłowej wysuwa się na pierwszy plan poczynań rządowych w kierunku uzdrowienia życia gospodarczego, ustawa ta bowiem zniknię obowiązuje dotychczas na ziemiach Polski różnorodne ustawy i postanowienia przemysłowe, a tem samem usunie w interesie państwa i społeczeństwa anomalie utrudniające rozwój przemysłu i handlu.

Po zreferowaniu zmian w projekcie ustawy przez p. dyr. Dobieckiego, obrady toczyły się głównie dookoła trzech zasadniczych kwestii objętych projektem, a mianowicie: 1) formalności związanych z wydaniem pozwoleń na zakłady przemysłowe, 2) dowodu uprawnienia do wykonywania rzemiosła, 3) przemysłowej czy wolnej organizacji cechów.

Zebranie nie ujawniło zgodnych poglądów sfer gospodarczych co do poszczególnych tez projektu ustawy, przeto p. minister podkreśliłsi konieczność wydania powyższej ustawy w jaknajkrótszym czasie, zapowiedział zdecydowanie kwestii spornych w ustawie przez czynniki rządowe, biorąc pełną odpowiedzialność z- odnośnie rozporządzenia i zaznaczył, że projekt będzie przedstawiony radzie prawniczej do opinii przed wniesieniem go na radę ministrów.

Projekt ustawy w redakcji przedstawionej przez ministerstwo przemysłu i handlu radzie ministrów będzie rozesłany również zainteresowanym organizacjom gospodarczym.

Wnioski ustawodawcze w dziedzinie skarbowej.

Ministerstwo skarbu opracowało projekt rozporządzenia o lokacie kapitałów przez instytucje prawa publicznego i osoby niewłasnowolne, oraz projekt rozporządzenia o rozbudowie miast.

Poza tem na ukończeniu jest opracowywanie ustawy o komunalnych kasach oszczędności i o uregulowaniu obrotu biletami zdawkowymi.

Ministerstwo skarbu przystąpiło też do opracowania rozporządzenia o zaprzysiężonych ekspertach księgowych.

Składki Kasy Chorych w innych krajach.

Udział procentowy pracodawców i pracowników w składce, opłacanej w poszczególnych krajach, wynosi:

Kraj	Mężczyźni	Kobiety	Pracodawca	Pracownik
Anglia	50	50	50	50
Austria	60	60	45	45
Belgia	67	67	33	33
Czechosłowacja	100	100	50	50
Dania	100	100	50	50
Francja	100	100	50	50
Włochy	60	60	33	33
Łotwa	50	50	50	50
Norwegia	60	60	40	40
Szwajcaria	100	100	50	50
Szwecja	100	100	50	50
Węgry	66	66	33	33
Polonia	33	33	66	66

Widzimy więc, że jesteśmy na tem polu najbardziej postępowi — podczas gdy najmniej postępowymi są państwa tak zafowane jak Danja, Francja, Szwajcaria, Szwecja, gdzie całą wkładkę płaci pracownik.

Sytuacja na rynku zbożowym.

Na rynku zbożowym w Polsce od szeregu dni panuje spokój zu-

pełny. Niedostateczną podaż ziarna z końca ubiegłego i początku bieżącego miesiąca już przeminęła.

Ceny, które przejściowo osiągnęły poziom wyższy, niż na rynkach zagranicznych, spadły i nie wykazują większych wahań.

Na zwiększenie się podaży ziarna na rynku, wpłynął wzrost zapotrzebowania na gotówicę w związku z jesieniami robotami w polu.

Ceny obecne żyta, wahają się od 31.00 do 32 złotych za 100 kg, loco stacja załadowania.

— Elewatory zbożowe w Polsce. Sprawa budowy sieci elewatorów zbożowych zajęta jest onekdaj międzyministerialną komisją, która doszła do wniosku, że należy stworzyć dla zrealizowania tego projektu organizację, wyposażoną w osobowość prawną, w skład której wchodziłyby: państwo, związki komunalne, albo spółdzielnie, organizacje rolnicze, oraz handlarze zbożem. Nowa ta organizacja oparta byłaby o Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Bank Rolny, Elewatory zbożowe, mające na celu magazynowanie rezerwy zbożowych na spożyte wewnętrznie, oraz dla celów wywozowych, byłby dwóch typów: m. t., bez urządzeń do czyszczenia zboża, drewniane, objętości 200 wagonów, urządzone w okolicach rolniczych, zwłaszcza na kresach wschodnich, oraz wielkie o pojemności 1 000 wagonów, budowane w wielkich ośrodkach konsumpcyjnych, jak Warszawa, Łódź, Kraków, Łwów, Białystok ewentualnie (Dębin). Ze względu na bliskość okolic rolniczych. Wielkie elewatory posiadałyby urządzenia do czyszczenia i sortowania ziarna w razie nadmiaru zboża, nie spożrębowanego dla konsumcji wewnętrznej i zasiewów, byłby magazynami na eksport. Ze względu na znaczne fundusze tego rodzaju sieci elewatorów, sprawa jest przedmiotem specjalnych narad.

KRONIKA MIEJSKOWA

(n) Ceny w Wilnie z dnia 17 września r. b.
Ziemniaki: żyto 33—34, owies 30—33, jęczmień browarny 30—34, na kaszę 30—32, otręby żytnie 23—24, pszenne 24—26. Tendencja na żyto zwyżkowa. Dowóz słaby.
Nawozy sztuczne: superfosfat 16 proc. 20 zł. za 100 kg.
Mąka pszenna amerykańska 95 (w hurcie), 105 (w detalu) za 1 kg, krajowa 50 proc. 80—90, 60 proc. 60—70, 70 proc. 50—55, żytnia 50 proc. 55—60, 60 proc. 50—55, rowana 35—40, kartoliana 70—80, gryczana 50—60, jęczmieńna 55—60.
Chleb żytniowy 50 proc. 55—60, 60 proc. 50—55, razowy 35—40 gr. za 1 kg.
Kasza manna amerykańska 150 160 gr. za 1 kg., krajowa 110—120, gryczana cała 70 80.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Trans.	Sprz.	Kupno.
Dolary	8.91	8.96
Londry	361.65	362.55
Holandy	43.79	43.90
Nowy-York	9.02	8.98
Paryż	25.50	25.56
Praga	26.72	26.70
Szwajcaria	174.35	174.89
Wiedeń	127.25	127.75
Włochy	32.75	32.83
Belgia	24.75	24.81
Stokholm	—	—

Wartość	Kupno
16 września 1926 r.	—
Dewizy i waluty:	—
Papier wartościowe:	—
Pożyczka dolarowa 72,50	(w złotych) 652,50
— kolejowa 157,00	155,00
5 pr. pożycz. konw.	51,00
— pr. pożycz. konw.	—
— proc. listy zast.	—
ziemskie przedw.	36,50 37,00

KRONIKA

SOBOTA
18 Dzia
Suche dni
Jutro
19 po św. J.

KOŚCIELNA

(x) Dalsze wycieczki kano-niczne. W dniu wczorajszym J. E. ks. arcybiskup Jąbrykowski dokonał kolejno wycieczki do kościoła pocztowego św. Trójcy.

Dostojnego arcybiskupa powitał u progu świątyni przezes Wileńskiej Dyrekcji Poczt i Teleg. p. Jan Popowicz, składając w imieniu pocztowców wyrazy hołdu i podkreślając zarazem troskliwą opiekę nad kościołem ze strony funkcjonariuszów pocztowych, dla których zapewnienie podstaw rozwoju tegoż kościoła stanowi jedną z nieodłącznych trosk życia duchowego. Troska ta wyraża się w ofiarach i stałych składkach miesiecznych pracowników pocztowych na rzecz kościoła.

Następnie wręczono arcybiskupowi artystycznie wykonany adres hol-downiczy.

Kościół św. Trójcy reżisję o-świetlenia i udekorowania dywanami, był wypełniony po brzegi zastępem pracowników pocztowych.
Nadzwyczaj mile wrażenie sprawił szpaler utworzony przez umundurowanych funkcjonariuszów pocztowych.

URZĘDOWA

(k) Rozporządzenie o zabez-pieczeniu podaży przedmio-tów powszechnego użytku. W Dzienniku Ustaw Nr. 91 pod pozycją 527 ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zabez-pieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku.

Rozporządzenie ma na celu zabez-pieczanie ludności od wyższych cen oraz braku przedmiotów powszechnego użytku. W tym celu upoważnia ministra spraw wewnętrznych do:
a) regulowania przemiału z bób chlebowych i wypieku;
b) wyznaczania cen przetworów z bób chlebowych i mięsa, a dalej odzieży, obuwiu, nafty, węgla i żelaza.

Za przekroczenie przepisów wy-danych na podstawie omawianego rozporządzenia, przewidziana kara aresztu do 6 tygodni lub grzywna do 10 000 zł, z cmem może być po-łączona konfiskata przedmiotów, do których odnosi się czyn przestępny.
Nakładanie kar odbywa się w dro-dze administracyjnej. Przeciw orzeceniu w ciągu 7 dni od daty doręczenia orzeczenia, służy prawo odwo-łania się do właściwego sądu pokoju

zgrzytając na siebie zębami nie mo-żemy przestać. Przywykło się... przez tyle setek lat!

Trzeba było by pokruszyć po ca-łej Europie *egoizmy narodowe*; z drugiej strony zważyć przesadę, że służyć sprawie ogólnej, paneuropejskiej, uniwersalnej, przestałoby się służyć z odpowiednim wyteżeniem wszystkich sił — własnemu narodowi i własnej ojczyźnie. Ustaliśmy — powiadają — patriotyzmy. Co wówczas?

Niemcy weszli do Ligi i do jej Rady. Zdałoby się, że od tej daty niema już w Europie: zwycięzców i zwyciężonych. W Genewie 10 go września, Briand w wielkiej swej mowie, zwrócił się do delegatów niemieckich, cały wzruszony, rzekł: — *C'est fini, la guerre, entre nous!* Między nami z wojną — koniec! Tymczasem — czego chce Liga Narodów? Urzymania za wszelką cenę obecnego, po-wersalskiego *status quo*. A Niemcy do czego dążą? Właśnie do rewizji traktatu Wersalskiego, sięgającej możliwie głęboko... Nad tem będą musieli też dobrze zastanowić się panowie uczestnicy przygotowującego się w Wiedniu pierwszego kongresu paneuropejskiego. Cz. J.

przezierana 85—90, perłowa 80—95, pęcok 50—60, jęczmieńna 60—70, jagłana 70—80.
Mięso wołowe 140—160 gr. za 1 kg., cielęcę 180—200, baranie 100—140, wie-przowe 230—250, sebah 250—270, bozek 250—270.

Tłuszcz słonina krajowa i gat. 3&0 — 4,00, II gat. 280 — 300, smalec wczesny 450—480, sadio 350—400.

Nabiał mleko 30—35 gr. za 1 litr, śmietana 180—200, twaróg 50—80 za 1 kg., ser twarogowy 60—130, masło niesło-lone 500—550, solone 400—450, deseru we 550—600.

Jaja: 180—200 za 1 dziesiątek.
Warzywa: kartofle 8—10 gr. za 1 kg., cebula 30—40, młoda 10—15 (pęczek), marchew 12—15 gr. za 1 kg., pietruszka 5—8 (pęczek), buraki 15—20 gr. za 1 kg., brukiew 15—20, ogorki 70—180 gr. za 100 szt., groch strączkowy 15—20 gr. za 1 kg., fasola strączkowa 30—40 gr. za 1 kg., kapusta siewna 20—25 za 1 kg., kalafior 25—40 za sztukę, pomidory 30—40 za 1 kg.

Jagody i owoc: borówki 25—30 gr. za 1 litr, jałka 10—30 gr. za 1 kg., gruski 10—60, śliwki 40—50.

Cukier: kryształ 135 (w hurcie), 136—137 (w detalu), kostka 155 (w hurcie), 170 (w detalu) gr. za 1 kg.

Ryby liny żywe 480 500, śnieje 350 — 380 za 1 kg., szczeniaki żywe 450-480, śnieje 250—270, okonie żywe 480 500 śnieje 280—300, karasie żywe 400-450 śnieje 260—270, karpie żywe 480 500, śnieje 300—320, leszcze żywe 480-500, śnieje 320—350, sielawa 300—320, wazacze żywe 450—480, śnieje 300—320, węgorze 450—470, ptoise 150—180, drobne 80—120.

Drob: kury 400—500 gr. za sztukę, kurzeta 200—300, kaczk 400—700, młode 300—350.

GIEŁDA WARSZAWSKA
16 września 1926 r.
Dewizy i waluty:
Trans. Sprz. Kupno.
Dolary 8.91 8.96 8.98
Londry 361.65 362.55 362.75
Holandy 43.79 43.90 43.68
Nowy-York 9.02 8.98 8.98
Paryż 25.50 25.56 25.44
Praga 26.72 26.70 26.66
Szwajcaria 174.35 174.89 173.91
Wiedeń 127.25 127.75 126.93
Włochy 32.75 32.83 32.52
Belgia 24.75 24.81 24.96
Stokholm — — —
Papier wartościowe
Pożyczka dolarowa 72,50 (w złotych) 652,50
— kolejowa 157,00 155,00
5 pr. pożycz. konw. 51,00 52,75 —
— pr. pożycz. konw. — — —
— proc. listy zast. — — —
ziemskie przedw. 36,50 37,00 —

Podkreślić należy, że omówione rozporządzenie nie zawiera w swych przepisach cen na artykuły pierwszej potrzeby, a jedynie daje możność ministrowi Spr. Wewn. (zgodnie z wolą wojewodom, starostom, zarządom gmin miejskich i wiejskich), określa-nia tych cen w razie, gdy naderzą się będzie po temu potrzeba.

SAMORZĄDOWA.

(x) Z posiedzenia wydziału powiatowego. W dniu 15 bm. w lokalu sejmiku pow. Wileńsko-Trockiego odbyło się pod przewodn-ictwem starosty p. Witkowskiego, po-siedzenie wydziału powiatowego. Na posiedzeniu tem, prócz szeregu spraw mniejszej wagi rozpatrzone około 150 uchwał poszczególnych rad gminnych tegoż powiatu, które do-tyczyły przeważnie robót inwestycyj-nych.

Powzięto również uchwałę w sprawie podziału kredytów dla rolni-ków nowoprzyłączonych gmin—Kon-niawskiej i Oraniskiej.

Na tem posiedzeniu zamknięto. Następane posiedzenie odbędzie w dniu 22 bm.

(o) Zwiększenie rejonów leka-rskich w pow. Wileńsko-Trockim. Pow. Wileńsko-Trocki składa się obecnie z 18 gmin wiejskich i 2 miejskich z ludnością do 200000 osób. Dotychczas teren powia-tu był podzielony na 6 rejonów leka-rskich, w których egzystowało tylko 6 przychodni i 3 szpitale (w Trokach, Białym Dworze i Szumsku). W ten sposób wypadło na jednego lekarza 3 gminy z ludnością do 33000 osób. Wobec tego, że rejony obecne bezwarunkowo są za duze sejmik Wileńsko-Trocki zamierza lic-zbę rejonów zwiększyć do 10 Oprócz tego będą otwarte punkty opieki nad matką i dzieckiem w Trokach. Niem-mezycznie i Mejszagołę.

MIEJSKA.

(k) Lokal urzędu sanit- obyczajowego. Okr. komisja zwią-zków zawodowych przeniosła się do nowego lokalu przy ul. Wielkiej, zaś lokal po tychże, komisarjat rządu gruntownie remontuje. Będzie tam przeniesiony urząd sanitarno oby-czajowy.

(o) Posiedzenie miejskiej Komisji rewizyjnej. W poniedziałek dnia 20 września, odbędzie się w Magistracie posiedzenie miejskiej Ko-misji rewizyjnej. Na porządku dzien-nym sprawy elektroni miejskiej i tramwaj motorowych (piegutków).

(o) Nowa ulica. Na czwartko-wom posiedzeniu miejskiej Komisji do spraw technicznych uchwalono przeprowadzić nową ulicę od ulicy Sióstr Miłosierdzia do ul. Cementarnej i wobec tego, że ta nowa ulica jest górzysia poleceno sekcji technicznej opracować projekt przyprawienia jej do porządku.

(o) Sprawa górk przy zbie-gu ulic Ka war iskiej i Wilko-mierskiej. Na posiedzeniu miejskiej Komisji do spraw technicznych od-bytem w dniu 16 września, rozpatry-wane było podanie administracji ko-ścioła św. Rafała o zamknięcie przyjaz-du pomiędzy domem Frąckiewicza a górką, należącą do plebanji. Wobec tego, że powyższy przejazd istnieje od niepamiętnych czasów, Komisja wypowiedziała się przeciwko jego zamknięciu.

(o) Sprawa urzędowania kolejk do młyna Kilkulka. Miejska Ko-misja techniczna wyraziła zgodę na przeprowadzenie koleki wąskotorowej do młynu Kilkulka na Belmontce z pewnymi zastrzeżeniami, dotyczącymi mostu na rzece Wilejce.

POCZTOWA.

(x) Powiększenie etatów urzędniczych w urzędzie poczt. Wilno I. W związku z uruchome-niem nowej centrali telefonicznej przy urzędzie pocztowym Wilno I, dyrekc-ja wileńska powiększyła etat tegoż urzędu o 9 urzędniczych pocztowych i 7 funkcyjnarjuszów niższej służby pocztowej.

(x) Memorjal właśc. zakł. fotogr. w dniu wczorajszym właściciele poszczególnych zakł. ów foto-graficznych przestali do W. dyrek-cji poczt i teleg. memorjal — z za-ważeniem, iż niektóre mającej ur-ły i agencje pocztowe zezwalają na otwie-ranie i oglądanie przez odbiorców przesyłek z fotografiami i portretami jeszcze przed optacjami zaliczek pocztowej. Powyższe często naraża właścicieli.

[x] W sprawie nowych skrytek pocztowych w urzędzie Wilno I. Jak już donosiliśmy Wil. Dyrekcja Poczt i Teleg. zainstalo-wała w ostatnich dniach w Urzędzie Pocztowym Wilno I większą ilość nowo skonstruowanych metalowych skrytek pocztowych dla użytku publiczności za opłatą miesięczną 4 zł. Przynależy, iż skrytki te są dla Wilna nowością zachodnio-euro-pejską i bardzo pożyteczną dla pu-bliczności przeważnie zaś dla prze-mysłowców i handlowców.

Jedyny błąd, którego prawdomo-dobnie wil. dyrekcja nie dopatrzyła leży w tem, że skrytki te ze strony odwrotnej są mało zabezpieczone przed ewentualnymi kradzieżami, gdyż nie są z tej strony szczerlnie zamknięte, a tylko obite siatką drucianą i zagrodzone zwyczajnymi kratami, przez które każdy sprytny złodzieja-szek rękę wsunąć może. Druż zaś ten da się łatwo nożycami przeciąć.

Sposzenie przemysłników sowieckich.

W rejonie Budstawia na pograni-ciu sowieckim w dniu wczoraj-szym w nocy, władze sowieckiej straży granicznej prześwietlały reflekto-rami w przeciągu trzech godzin nasze teytorjum pograniczne.

Jak ustalono później w drodze wywiadu po stronie sowieckiej gru-powały się większe bandy przemysłni-ków, celem przekroczenia granicy z Sowietów do Polski. (x)

Aresztowanie 2-eh podejrzanych szpiegów.

W dniu wczorajszym na pod-odcinku Kaley organa straży pograni-cznej przyaresztowały dwóch od-dawna podejrzanych osobników—Szajkowskiego M.kołaja i Pawanasto-wicza Konstantego, podczas rozmowy ostatnich z posterunkiem pograni-cznym.

Pomienieni już od dłuższego czasu

stარali się nawiązać kontakt z żołnie-rzami straży pogranicznej.

Wobec podejzenia, iż Stajkowski i Pawanastowicz uprawiali szpiegow-stwo na rzecz jednego z państw ościennych odesłano ich pod ścisłym nadzorem do dyspozycji od-nośnych władz. (x)

Krwawa szarża ulańska.

Podczas zdjęć filmowych.

Znana francuska wytwórnia filmo-wa, produkująca specjalnie obrazy historyczne, wysłała w tych dniach do Polski ekspedycję pod kierunkiem słynnego reżysera p. Raymonda Bern-ard'a z 6 aparatami kinematograficz-nymi dla dokonania zdjęć do wielkie-go filmu «Szachy» na tle historii z czasów Stanisława Augusta i poro-zbiorowych walk o niepodległość.

Rząd polski odmówił się do tej imprezy jaknajbardziej, a Marszałek Piłsudski oddał do dyspozycji 5-ty i 11-ty pułki ułanów.

Tragicznie skończył się ten udział konnicy w akcji filmowego dramatu. W czasie zdjęć, dokonywanych na bionich wsi Wojciechowice o 10 km. od Łomy, doszło do strasznego wypadku.

Zdejmowano szarżę ulańską 1.500 koni uszykowanych w ordynku bojo-wym przelecić miało huraganem.

Nawprost umieściła się grupa ope-ratorów z pomocnikiem reżysera.

Opodał na wzniesieniu stanął re-żyser p. Bernard. Na dany przez niego znak ulani ruszyli mieli cwałem, a operatorzy krecić aż do ostatniej chwili, aby na sygnał reżysera od-skoczyć w bok z aparatami.

Gdy wszystko było gotowe i fa-langi konnicy ruszyła, porwał się nagle huraganowy wiatr, wzbity się z pod nog koników tumany kurzu i nieprzenikloną ścianą przysłoniły szarżującą konicę.

Nie było nic widać, a tylko ten-ten koni świadczył, że ulani pędzą napród.

Już nic nie mogłoby wstrzymać tego huraganu. Zdezorientowani ope-ratorzy stali gromadką. Już nie zdą-żyli odskoczyć gdy runęła na nich zwarta lawa konicy.

Przelecieli jak huragan. Raucno się w mgłę kurzu na ratunek. Straszny ujrzano widok, gdy opa-dły tumany.

Na murawie leżało 4 stratowanych ludzi: 2 operatorów francuskich p.p. Monoilier i Bugeard, pom. reżysera Al-mard i polski operator, znany foto-graf p. Karol Pęcherski.

Wszystcy odnieśli strasne rany. W stanie nieprzytomnym od wie-żono ofiary do koszar w Ostrołęce, gdzie znajdują się pod opieką leka-rzy.

Aparaty filmowe zniszczone do-szczętnie.

Min. Targowski w imieniu Rządu wysłał do zarządu francuskiej wytwór-ni filmowej kondolenyjną.

listy Nr. 12 kandydatów do Rady Kasy od Związku Kresowych b. wojskowych m. Wilna, wobec zło-żania takiej po upływie ustalonego terminu; zatwierdził wnioski Komisji Finansowo Gospodarczej, dotyczące ubezpieczenia pracowników i rozra-chunku pracodawców z Kasą Chor-ych; na wniosek tejże Komisji przy-jął do wiadomości wyjaśnienia O-tręgowego Urzędu Ubezpieczeń w War-szawie w sprawie wymierzania i ści-gania składek za osoby, którym w myśl art. 4 Ustawy z dnia 19. V. 1920 r. przysługują prawo zwolnienia się po obowiązku ubezpieczenia; za-twierdził wnioski Komisji Świad-czeń, dotyczące nadania Skogowo-wemu Urzędowi Ubezpieczeń w Warszawie tablic statystyczno-lekar-skich za 1925 r. i zastosowania okólni-ka tegoż Urzędu co do prowadze-nia wspomnianych tablic; przekazał Komisji Przydziałnej do opracowania i ostatecznego zatwierdzenia, w trybie przyspieszonym, sprawy regulaminów Zarządu i jego organów.

Ręszta spraw, wobec spóźnionej pory, została odroczone do nastę-pnego posiedzenia.

RÓŻNE

(t) Zjazd przedstawiceli du-chowienstwa prawosławnego. Od kilku dni obraduje w Wilnie zjazd djecekanów prawosławnych djeceji Wileńskiej. Celem zjazdu jest omó-wienie szeregu spraw natury gospo-darczej, w pierwszych dwóch dniach debatowano nad budżetem seminar-ium, organizacją składu djecejalnego i inne drobniejsze sprawy.

Dalej omawiana będzie sprawa sprzedaży domu parafjalnego, który według zdania osób kompetentnych nie może być sprzedany, bowiem jest to jedyny godny lokal dla seminari-um duchownego.

Dotychczasowy lokal seminarjum (Ostrobramska Nr 9) zgodnie z de-cyzją Sądu Apelacyjnego będzie

Dnia 3 Października R. B. Ukazuje się Numer Łowiecki „Słowa” Poświęcony sprawom myślistwa na ziemiach wschodnich.

wkrótce odebrany i seminarjum musi być przeniesione. W dniu dzisiejszym obrady jazdy zostaną zakończone. Obradom przewodniczył dziekan Woloniewicz, który też razem z pozostałymi członkami przyjdą ks. Kubajewskim i Naronowiczem złożyli wizytę panu wojewodzie wyrażając wyrazy podziękowania, za przyjazny stosunek i żądanie do poczynić kościoła prawosławnego.

Tajemnicze morderstwa na Szklanej. Mieszkańcy ul. Szklanej zaalarmowani zostali wersją, że w podwórzu domu Nr 4 policja wykryła tajny cmentarz. Więść ta losem ptaka obiegła sąsiednie ulice i opowiadano sobie wprost nieprawdopodobne rewelacje.

Ze świata. Spadek po Rudolfe Valentino. Cały New York z niecierpliwością oczekiwał ogłoszenia sumy spadku, jaki pozostawił po sobie Rudolf Valentino. Sądząc z olbrzymiej fortuny, jaką zarabiał, spodziewano się, że suma ta będzie wielka.

Miejski Kinematograf KULTURALNO-OŚWIATOWY SALA MIEJSKA (ul. Ostrobramska 5)

Dziś będzie wyświetlany film 1) Wyspa bezimienna 2) Zręczny muszkieter (L'Étrille mousquetaire) Grotoska w 5 aktach.

Kwesta. W niedzielę 19-go bm. odbędzie się kwesta uliczna na com sierot św. Antoniego. Wobec zbliżającej się zimy i konieczności zaopatrzenia na nią biednych dzieci, mamy nadzieję, że nikt nie ominię kwestarki bez złożenia choć najmniejszego datku.

W rzeczywistości sprawa przedstawia się następująco: Dozorcyjni wspomnianego domu — Malejkowa, ma córę Helenę, o której sąsiedzi mówili, że nie odznacza się zbytnią cnotliwością. Podobno nawet było coś tam kiedyś, ale to przeszło i ludzie zapomnieli o tej drobnostce.

Suma ta jest co prawda znikomą częścią dochodów lekkomyślnego artysty, z którego gaźmi mogli się jedynie równać pensje Mary Pickford, Douglasa Fairbanka i Charlie Chaplina. W ciągu ostatnich 15 tu miesięcy swego życia zarobił on przeszło milion dolarów, a zgodnie z umową zawartą z wytwórnią United Artists Film Corporation otrzymywał za każdy występ 200 tysięcy dolarów i 37 i pół procent czystego dochodu z danego filmu.

Kino-Teatr „Helios” ul. Wileńska 38.

PREMIERA. NA SCENIE: „Casino de Paris” w Wilnie. 8 Girls-tancerek. Primo baler. P. Żerańska. Ostatnia nowość „CHARLESTON” wyk. duet DUWAL.

Przedstawienie amatorskie. Dnia 18 września b. r. o godz. 8 wiecz. w lokalu Kola P. M. Sz. im. T. Kościuszki przy ul. Nowa Aleja 2 odbędzie się przedstawienie, staraniem Sekcji przy wyżej wymienionem Kole.

Malejkówka wyszła z zamą zły los obdarzył ją nie najlepszym mężem — pił i awanturował się. Klótnie rodzinne nie są jednak przeszkodą do libacji rodzinnych więc też kilka dni temu rodzinka urządziła sobie fetę. Wszyscy podpiili sobie nieźle, a najwięcej młoda pani, która na zgryźliwą aluzję męża a propos jej bezduszności krzyknęła w pasji: „jeszcze sama dzieckiem byłam, a już dziecko miałam i zakopałam pod oknem”.

A jednak zostawił niewiele strosunkowo. Żył wesoło, rozdawał pieniądze garściami, wspierał tłumy ubogich swych krewnych we Włoszech. W twórczości United Artists Film Corporation ubezpieczyła Valentino na życie na sumę 200 tysięcy dolarów i otrzymała teraz te pieniądze.

SPÓŁDZIELNIA ROLNA KRESOWEGO ZWIĄZKU ZIEMIAN ul. ZAWALNA 1 TELEFON 1-147 Sprzedaż i zakup: Żyta Owsa Jęczmienia Otrąb żytnich i pszennych Soli.

Podstawą życia człowieka jest higiena i dobre odżywianie. A takowe Szanownia Publiczność zawsze znajdzie w Polskiej Jadalni i Kawiarni przy ul. Tatarskiej Nr 24.

Przedstawienie amatorskie. Dnia 18 września b. r. o godz. 8 wiecz. w lokalu Kola P. M. Sz. im. T. Kościuszki przy ul. Nowa Aleja 2 odbędzie się przedstawienie, staraniem Sekcji przy wyżej wymienionem Kole.

Malejkówka wyszła z zamą zły los obdarzył ją nie najlepszym mężem — pił i awanturował się. Klótnie rodzinne nie są jednak przeszkodą do libacji rodzinnych więc też kilka dni temu rodzinka urządziła sobie fetę.

A jednak zostawił niewiele strosunkowo. Żył wesoło, rozdawał pieniądze garściami, wspierał tłumy ubogich swych krewnych we Włoszech. W twórczości United Artists Film Corporation ubezpieczyła Valentino na życie na sumę 200 tysięcy dolarów i otrzymała teraz te pieniądze.

Podaje się do wiadomości Szanownej Klitynteli, że dnia 18 września r. b. została otwarta filja sklepu obuwia Władysława Czapińskiego ul. Dominikańska 8 Filja przy Zamkowej 4

WSPÓLNY UCZNI lub dający pokój z umebowaniem elektrycznym dla spokojnego i wygodnego utrzymania może być niemi. Opieką zapewni z utrzymaniem. Dnia niezamoz. Portowa Nr. 23 m. 24. Wyświetlone od 4-6. Dowiedzieć się, Wilebska 9.

Przedstawienie amatorskie. Dnia 18 września b. r. o godz. 8 wiecz. w lokalu Kola P. M. Sz. im. T. Kościuszki przy ul. Nowa Aleja 2 odbędzie się przedstawienie, staraniem Sekcji przy wyżej wymienionem Kole.

Malejkówka wyszła z zamą zły los obdarzył ją nie najlepszym mężem — pił i awanturował się. Klótnie rodzinne nie są jednak przeszkodą do libacji rodzinnych więc też kilka dni temu rodzinka urządziła sobie fetę.

A jednak zostawił niewiele strosunkowo. Żył wesoło, rozdawał pieniądze garściami, wspierał tłumy ubogich swych krewnych we Włoszech. W twórczości United Artists Film Corporation ubezpieczyła Valentino na życie na sumę 200 tysięcy dolarów i otrzymała teraz te pieniądze.

Komunikat o systemie R. Lossowa. Wobec ogólnego zainteresowania p. rolników nowoczesnym systemem R. Lossowa z Lesniewa oraz licznych pytań, otrzymanych przez nasz dział techniczny, rozpoczęliśmy drukowanie szczegółowych danych, odnoszących się do tego arcywiedźnego systemu, zaopatrując artykuły ilustrowane.

Potrzebna Korea spondentka ze znajomością języka polskiego i niemieckiego, znająca stenografię. Zgłaszać się: garbarnia Ignacego Sztraucha Wilno - Staro-Szla biurna 6. Szejnaja M ckwieczca 2

Przedstawienie amatorskie. Dnia 18 września b. r. o godz. 8 wiecz. w lokalu Kola P. M. Sz. im. T. Kościuszki przy ul. Nowa Aleja 2 odbędzie się przedstawienie, staraniem Sekcji przy wyżej wymienionem Kole.

Malejkówka wyszła z zamą zły los obdarzył ją nie najlepszym mężem — pił i awanturował się. Klótnie rodzinne nie są jednak przeszkodą do libacji rodzinnych więc też kilka dni temu rodzinka urządziła sobie fetę.

A jednak zostawił niewiele strosunkowo. Żył wesoło, rozdawał pieniądze garściami, wspierał tłumy ubogich swych krewnych we Włoszech. W twórczości United Artists Film Corporation ubezpieczyła Valentino na życie na sumę 200 tysięcy dolarów i otrzymała teraz te pieniądze.

Szczepienie zapobiegawcze przeciw szkarlatynie (Płoncy) codziennie od g. 4-6 pp. W poradni Polskiego Zrzeszenia Lekarzy Specjalistów ul. Garbarska 3, 11 piętro tel. 658. Poradnia czynna od 9 rano do 7 wiecz.

BLAGA O POMOC chorego wdowa, rozpozczona matka dwójga uzęgłych się dzieci, które po powrocie ze szkoły literalne nie mają co jeść. Ofiary przyjmują: Administracja „Słowa”

Konkurs orkiestr o mistrzostwo D.O.K. III. Zgodnie z planem powziętym, zakończenie konkursu orkiestr wojskowych o mistrzostwo DOK III w 1926 r. rozegrane zostało w niedzielę 12-go września w Grodnie. Zwycięstwo odniósł nieduży lecz dobrze dobrany zespół 1-go p. p. leg. z Wilna, pod kierownictwem kapt. Stefana Siedzińskiego.

Cały przebieg koncertu konkursowego z wielkim zainteresowaniem śledziła publiczność, szczerze zapelniająca salę Teatru Miejskiego, darząc zycielwemi oklaskami wszystkich wykonawców. Na zakończenie uroczystości, gremjum „jury”, z Dowódcą O. K. III. gener. Dzierzanowskim na czele, weszło na scenę i po ogłoszeniu wyników konkursu przez niżej podpisanego, jako przewodniczącego, przy gromkich oklaskach, wręczył gen. Dzierzanowski osobiste kapł. Stefanowi Siedzińskiemu, dyrygentowi orkiestry 1-go p. p. leg., dyplom na mistrzostwo D O K III. Drugie miejsce zajęła orkiestra 77 p.p.

Całkiem rzeczowe rozpatrywanie wyników, otrzymanych na konkursach w ciągu lat czterech, skłania stanowczo do optymistycznego poglądu na korzyść i celowość takich konkursów. Bezpośrednią korzyścią jest coraz wyższy, z roku na rok wzmagający się, poziom artystyczny tych że orkiestr i jeżeli nie zawsze orkiestra, premjerowana w jednym roku, otrzymuje znowu pierwsze miejsce w następnym, nie oznacza to wcale pogorszenia jej rzeczywistej wartości, lecz dowodzi jeszcze większych postępów, osiągniętych przez współzawodników. Pośrednią zaś korzyścią dla kraju całego jest coraz wstępujący zastęp wykwalifikowanych muzyków na dętych instrumentach, tak niezbędnych w każdej orkiestrze symfonicznej, nie mającej innego źródła do skompletowania swych zespołów, jak tylko pośród wybitniejszych muzyków wojskowych. Wobec „dość jeszcze powolnego, lecz stalego rozwoju muzyki symfonicznej w Polsce, wraście coraz liczniejszych kadrów prawdziwie dobrych muzyków na instrumentach dętych staje się obja-

Płacówka Polska Meblowa, Zawala 15. Przyjmuje obstalunki, przyjmuje meble do sprzedania. Posiada Salony bambusowe i machonowe. Kreśnisi i t. d. Proszę o łaskawe poparcie W-nej Klitynteli. Z poważaniem stuga Makowski.

Potrzebny do Rakowa zemi wileńskiej nauczyciel (ka) gimnazjalny polonista oraz nauczyciel łacny i niemieckiego z pełnymi kwalifikacjami. Zgłoszenia, Wilno, ul. Antokolska 54A, dyrektor, godz. 3-9

Zgubiony paszport zagraniczny z imię Emmy Szumańskiej unieważniła się.